

BÖLÜM 5

Mali Tablolar ve Analizi

S. Öznur SAKINÇ¹

Öğrenim Hedefleri

Okuyucu, bu bölümü okuyarak;

1. Mali Tabloları bilir.
2. Mali Tablolar okumasını bilir.
3. Mali Tabloların önemini bilir.
3. Mali Tablo Analizlerini bilir.

GİRİŞ

Finansal gücü yüksek olan işletmeler devamlılığını sağlarken rekabet gücünü yükseltmek gibi avantajlar sağlamaktadır. İşletmenin finansal açıdan varlık ve kaynak yönetiminin etkili olabilmesi de doğru, tam ve güvenilir muhasebe verilerine dayanmaktadır. Ancak bu şekilde elde edilmiş verilerden oluşan mali tablolar kullanıcılarına yardımcı olabilir. İşletmelerin mali tablolarından yöneticiler, ortaklar, devlet ve kreditorler gibi çok çeşitli gruplar yararlanmaktadır. Kullanıcıların mali tablolardan yararlanma amaçlarına göre de kullanılan analiz yöntemleri çeşitlilik göstermektedir. Mali tablolar analizinde oran analizi, yatay, dikey analiz gibi yöntemler kullanılmaktadır. Analiz yapılırken hesaplamalardan daha da önemlisi analiz sonucu elde edilen verilerin doğru ve etkin bir şekilde yorumlanmasıdır. Mali tablo analizi ile işletmenin geçmişe ait verileri analiz

¹ Doç. Dr., Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, oznursakin@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-0806-3263

3. **Yüzde Analizi:** Yüzde analizi dikey analiz olarak da bilinmektedir. Tek dönem bile kullanılarak yapılan bir analizdir. Bu analizde hesap kaleminin ait olduğu gruptaki ve genel toplamdaki ağırlığı yüzdesel olarak hesaplanmaktadır. Dönen varlık grubundaki bir hesap kaleminin grubu dönen varlık genel olarak bakılan kısım ise aktif toplamıdır, duran varlık grubundaki bir hesap kaleminin grubu duran varlık genel olarak bakılan kısım ise aktif toplamıdır, kısa vadeli yabancı kaynak grubundaki bir hesap kaleminin grubu kısa vadeli yabancı kaynak genel olarak bakılan kısım ise pasif toplamıdır, uzun vadeli yabancı kaynak grubundaki bir hesap kaleminin grubu uzun vadeli yabancı kaynak genel olarak bakılan kısım ise pasif toplamıdır, öz kaynak grubundaki bir hesap kaleminin grubu öz kaynak genel olarak bakılan kısım ise pasif toplamıdır (Ceylan ve Korkmaz, 2008, s. 54).
4. **Trend Analizi:** Bu analiz eğilim yüzdeleri analizi olarak da bilinmektedir. Birden fazla dönemin dikkate alındığı analizdir. Bu analizde ele alınan dönem sayısı ne kadar fazla olursa elde edilen verinin kalitesi de o kadar fazla olacaktır. Dinamik bir analizdir. Her bir hesap kaleminin yıllar içinde gösterdiği eğilim araştırılmaktadır. Dönemler arasında bir baz (temel) dönem seçilir. Bu dönemin sonuçlarının işletmenin faaliyetleri açısından normal sonuçların yer aldığı dönem olmasına dikkat edilir. Daha sonra diğer dönemlerin bu yıla göre artış ve azalışları hesaplanır. Sonuçta her bir hesap kaleminin incelenen dönemlerde artan mı, azalan mı veya durağan mı bir trend çizdiği ortaya çıkmış olmaktadır. Böylece işletmenin gidişatı ve hesap kalemleri arasındaki ilişki daha kolay ortaya çıkmaktadır (Gücenme, 2005, s. 180).

Kaynaklar

- Akdoğan, N. ve Sevilengül, O. (2007). Tek Düzen Muhasebe Sistemi Uygulaması, İSMMMÖ, İstanbul.
- Akdoğan, Nalan ve Tenker, Nejat (2007). Finansal Tablolar Analizi, 11. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Akgüç, Ö. (2002). Mali Tablolar Analizi, 10. Baskı, Arayış Basım ve Yayıncılık.
- Bruwer, B.W.S. ve Hamman, W.D. (2005). "Cash Flow Patterns in Listed South African Industrial Companies", Meditari Accountancy Research, Vol. 13, No. 1.
- Burçkin, E. (1995). Temel ve Ek Mali Tabloların Düzenlenmesi, Marmara Üniv. Muhasebe Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayın No: 1994/4, İstanbul.
- Ceylan A. ve Korkmaz T. (2008). İşletmelerde finansal yönetim, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Çetiner, E. (2007). İşletmelerde Mali Analiz, Ankara, Gazi Kitabevi.
- Erdoğan, N. (1997). Mali Tablolar ve Analizi, Ankara, Atilla Kitabevi.
- Ergun, Ü. (1996). Finansal Tablolar-Düzenlenmesi ve Analizi, Ege Üniversitesi Basımevi 2. Baskı, İzmir.
- Gücenme, Ü. (2005). Mali Tablolar Analizi ve Enflasyon Muhasebesi, İstanbul, Aktüel Yayınları, 5. baskı.
- Gönenli, A. (1983). İşletmelerde Finansal Yönetim. Baskı, İstanbul.
- İlgaz, Y. (2007). Finansal Tablolar Analizinde Kullanılan İstatiksel Teknikler, Derin Yayınları, İstanbul.
- Üstünel, B. (1995). Mali Tablolar Uygulama Kılavuzu, Denet Yayıncılık, Mart 1995, İstanbul.